

Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının Mesleki Kaygılarına İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi

Oğuz DİLMAÇ¹

Güneş TOPAL²

Geliş Tarihi: 29.02.2016

Kabul Ediliş Tarihi: 01.03.2017

ÖZ

Görsel Sanatlar Öğretmeni adaylarının mesleki kaygılarına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma, nitel araştırma süreçlerine uygun bir şekilde betimsel bir araştırma olarak desenlenmiştir. Araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 öğretim yılı bahar döneminde "Atatürk Üniversitesi Resim-İş Eğitimi Programı'nda öğrenim gören üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri" oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Atatürk Üniversitesi Resim-İş Eğitimi Lisans Programı'nda öğrenim gören 3. sınıf öğrencisi; 7 erkek ve 5 kız ve 4. sınıf öğrencisi; 6 erkek, 7 kız olmak üzere toplam 25 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun (%92'si) atanma kaygısı yaşadığı görülmüştür. Atanma kaygılarının en büyük nedenleri olarak ise çevre baskısı (% 40) ve her yıl gittikçe artan mezun sayısı (%36) olarak ifade edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Görsel sanatlar eğitimi, öğretmen adayları, mesleki kaygı, öğrenci görüşleri.

Identifying the Views of Prospective Visual Arts Teachers on their Professional Anxieties

ABSTRACT

The objective of this study is to identify the views of prospective Visual Arts Teachers on their professional anxieties. Within that scope this study has been patterned as a descriptive study that fits into the processes of any qualitative research. Semi-structured interview technique has been employed in this study. The population of the research includes "the third and fourth graders (junior and senior students) receiving undergraduate education in Art Teaching Undergraduate Program of Atatürk University" during the spring term of 2014-2015 academic year. The sampling of this research entails 7 male and 5 female junior students (3rd graders) in Art Teaching Undergraduate Program in Atatürk University; 6 male and 7 female senior students (4th graders) totaling to 25 students. The findings obtained at the end of this research manifested that a considerable majority (92%) of prospective teachers coped with assignment anxiety (assignment to state schools as teachers). The most potent causes underlying assignment anxiety were reported to be social pressure (40%) and increasing number of graduates each year (36%).

Keywords: Visual arts teaching, prospective teachers, professional anxiety, students' views.

¹ Doç.Dr. Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı, oguzdilmac@atauni.edu.tr

² Arş.Gör. Erzincan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı, gunes.topal@atauni.edu.tr

GİRİŞ

Sanat eğitimi bireye duygularını özgürce ifade etmesine imkân sağlamasının yanı sıra, yaratıcı düşünme becerisi, özgünlük, algılama güçlerini artırma gibi çeşitli beceriler kazandırır. Bu yolla bir yandan topluma uyumlu bireyle yetiştirmeyi amaçlarken diğer yandan da bireylerin kültürel bakış açısını geliştirerek, onları içinde yaşadığı toplumun kültürünü de özümsetir. Sanat eğitimi bireyin her alanda kullanılabileceği yaratıcı düşünce ve davranışlar kazanmasını sağlar. Görsel biçimlendirme yolları ile kendini ifade ederken, teknik bilgi, beceri kazanır. Birey sanatın, sanatçının ve sanat eserlerinin her zaman önemsenerek birere değer olduğunu kavrar. Sanat eğitimi sayesinde birey ayrıca, ulusal ve evrensel sanat eserlerine bakabilmeyi, anlayabilmeyi ve modern sanat eserlerine karşı bakış açısını geliştirmeyi öğrenir (Vural, 2011).

“Genel eğitim kapsamında Görsel Sanatlar Eğitimi; sanatların yasa ve tekniklerini kullanarak bireye estetik kişilik kazandırmayı hedefleyen bir eğitim alanıdır. Sanat eğitimi sürecinde; algılama, bilgilenme, düşünme, tasarlama, yorumlama, ifade etme ve eleştirme davranışları estetik ilkeler doğrultusunda sanatların dili kullanılarak edinilir” (Aykut, 2006: 34). Görsel Sanat eğitimi aracılığıyla öğrenenlere bu davranışları kazandırabilmesinde en önemli görevlerden biri şüphesiz öğretmenlere düşmektedir. İçinde bulunduğumuz bilgi çağına uygun bireylerin yetiştirilmesinde donanımlı öğretmenlere olan ihtiyaç gün geçtikçe artmakta, bu durum öğretmen yetiştiren kurumların günün şartlarına uygun olarak yeniden düzenlenmesi zorunluluğunu getirmektedir. “Yetiştirilen öğretmenlerin niteliğinde öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterliklere ne kadar sahip oldukları, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve icra edecekleri mesleğe ilişkin kaygı düzeylerinin önemli bir yer tuttuğu düşünülmektedir” (Serin, Güneş ve Değirmenci, 2015: 22).

Öğrenenlerin kaygıyı kontrol etmeyi öğrenmede aileleri kadar öğretmenlerin de rolü olduğu düşünülmektedir. Bu durum kendi kaygılarını kontrol altına alabilen öğretmenlerin yetiştirilmesini ön plana çıkarmaktadır (Akgün vd. 2007). Dolayısıyla sanat eğitiminin verildiği ortamın hazırlayıcı unsurlarından en önemlisi olan öğretmenlerin en iyi şekilde yetiştirilmesi sanat eğitiminde karşılaşılan sorunları önemli şekilde azaltacaktır. Bu nedenle öğretmen yetiştirilen ortamlarının özellikleri bütün yönleriyle incelenmesi ve çözüm yollarının belirlenmesi gerekmektedir. Görsel Sanatlar Öğretmenliği mesleğini seçen adayların bu mesleği neden seçtiklerini, seçimlerinde nelerin etkili olduğunu ve öğretmenlik mesleğinin özelliklerini incelemek, adayların daha sonra karşılaşılabilecekleri kaygıları dile getirmede ve gidermede yararlı olacağı düşünülmektedir.

Mesleki Kaygı

Kaygı, iç ve dış dünyadan kaynaklanan bir tehlike olasılığı ya da kişi tarafından tehlikeli olarak algılanıp yorumlanan herhangi bir durum karşısında yaşanan bir duygudur. Diğer bir tanıma göre de kaygı, stres yaratan durumların yarattığı üzüntü, algılama ve gerginlik gibi hoş olmayan, duygusal ve gözlenebilir

reaksiyonlardır. Ayrıca anksiyete (kaygı); korku endişe, gerginlik gibi subjektif olarak hissedilen bir duygudur ve şahsiyetin bütünlüğünün tehdit edildiği herhangi bir durumda ortaya çıkar. Kişi kendisini bir alarm durumunda ve sanki bir şey olacaktı gibi bir duygu içinde hisseder. Genel olarak insanlar kaygıyı gelecekle ilgili karamsarlık, başarısızlık, endişe, umutsuzluk, karışıklık duygularıyla birlikte dile getirirler (Göçmen ve Balgamsı, 2005: 493).

Her alanda yoğun bir rekabetin yaşandığı günümüzde toplumlar giderek artan bir oranda iyi yetişmiş bireylere ihtiyaç duymaktadır. Bireylerin yetiştirilmesinde büyük sorumluluğu olan öğretmenlerinde yeterli düzeyde öğretmenlik bilgi ve becerisine sahip olması beklenmektedir. Bunların yanı sıra öğretmen yetiştiren kurumlarda kaygı düzeylerine ilişkin sorunların belirlenip çözüm yollarının ortaya konulabilmesi gerekmektedir. Taşgın'ın da (2006) ifade ettiği gibi, gelecek kuşakları yetiştirecek olan öğretmenlerin ayakları üzerine sağlam basarak mesleklerine başlamalarının büyük oranda mesleklerine karşı hissettikleri mesleki kaygılarından arınmış olmalarına bağlıdır.

Fuller (1969)'de öğretmenlik mesleğine yönelik kaygıları şu üç alt başlıkta toplamıştır;

- 1-Öğretmenlik mesleğini başarılı bir şekilde yürütüp yürütemeyeceğini düşünen ve kaygı merkezinde bireyin kendisinin olduğu "ben-merkezli kaygılar",
- 2- Mesleğe ilişkin daha iyi nasıl yapabilirim düşüncesinin yoğun yaşandığı "görev merkezli kaygılar",
- 3- Öğrencilerine yönelik sadece bilişsel değil, aynı zamanda onların sosyal ve duygusal ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılamaya odaklanmış olan "öğrenci-merkezli kaygılar".

Öğretmen adaylarında görülen ben merkezli kaygılar, mesleğini başarı ile yapıp yapamayacağı endişesinden kaynaklanmaktadır. "Öğretmenlik mesleğini yapabilir miyim?", "Sınıfta öğrencilerin karşısında nasıl duracağım?" gibi sorular sorar.

Görev merkezli kaygılar, "bireyin öğreticilik görevi oluşturduğu, yoğunlaştığı ve iyi bir öğretici olabilme kaygısı içinde; yeni öğretim yöntemlerini, araç-gereçlerini araştırdığı" belirtilmiştir. "farklı sınıf ortamlarında eğitim ve öğretim nasıl olmaktadır?", "Acaba öğretim konusunda alanımdaki yeni materyalleri, teknikleri ve fikirleri nasıl elde edebilirim?", "Acaba öğretmenlik görevimde başarılı olabilmem için bana en iyi kim yardım edebilir?" gibi sorular sorarlar. (Taşgın, 2006: 679-686).

Öğrenci- merkezli kaygılar ise öğrencilerin oluşturduğu söylenebilir. Öğretmen adayları örnek verilecek olursa. "Acaba her bir öğrenciye nasıl yardım edebilirim ki onun için hayat-boyu öğrenmek önemli ve vazgeçilmez olsun?", "Acaba özel öğretime muhtaç veya yüksek düzeyde potansiyelli öğrencilere nasıl yardım edebilirim ki bu çocuklar öğrenmelerini okul dışında da başarı ile sürdürebilsinler?" (Taşgın, 2006: 679-686).

Öğretmenler eğitim sisteminin vazgeçilmez unsurları olarak aktif bir rol üstlenerek sorumluluklar taşımaktadırlar. Öğrenciler, veliler ve okul yönetimine karşı üstlendikleri çeşitli sorumlulukların yanı sıra çağın her alanda gelişen ve ilerleyen koşullarına uyum sağlamaları ve bunu mesleklerine adapte etmeleri de gerekmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin meslek hayatlarıyla ilgili bazı kaygılarının olması kaçınılmazdır. Dolayısıyla bu kaygılarla baş edecek donanımda öğretmenlerin yetiştirilmesine ağırlık verilmeli ve bu yönde bir çok araştırma gerçekleştirilmelidir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı Görsel Sanatlar Öğretmeni adaylarının mesleki kaygılarına ilişkin görüşlerini belirleyebilmektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada Görsel Sanatlar Öğretmeni adaylarının mesleki kaygı alt bölümlerinin hepsini içeren görüşlerini belirleyerek öğretmen adaylarının mesleğe yönelik verimliliklerinin artırılabilmesi için çeşitli destekleyici eğitim uygulamalarına katkı sağlanması da amaçlanmıştır. Araştırmada ana amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Mesleği seçmelerindeki nedenler nelerdir?
- Öğretmen adayların gözünden mesleğin temel amacı ne olmalıdır?
- Öğretmen adaylarının lisans düzeyindeki aldıkları eğitimin kaygılarını azaltıp azaltmadığına ilişkin görüşleri nelerdir?
- Öğrenimleri sırasında aldıkları Öğretmenlik Uygulaması ve Öğretmenlik Deneyimi derslerinin mesleği tanıma ve kaygıların azalmasına etkisi oldu mu?
- Atanma kaygısı yaşıyorlar mı?
- Atanma kaygılarının başlıca nedenleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma görsel sanatlar öğretmeni adaylarının meslek kaygılarına ilişkin görüşlerinin belirlemeye yönelik nitel bir çalışmadır. Bu bağlamda nitel araştırma süreçlerine uygun bir şekilde betimsel bir çalışma olarak desenlenmiştir. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu amaçla araştırmacılar tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış, hazırlanan formun geçerliliği için üç alan uzmanının görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlardan gelen öneriler doğrultusunda, görüşme formuna son hali verilerek uygulama için hazır hale getirilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 öğretim yılı bahar döneminde "Atatürk Üniversitesi Resim-İş Eğitimi Programı'nda öğrenim gören üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri" oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi Atatürk Üniversitesi

Resim-İş Eğitimi Lisans Programı'nda öğrenim gören 3. sınıf öğrencisi; 7 erkek ve 5 kız ve 4. sınıf öğrencisi; 6 erkek, 7 kız olmak üzere toplam 25 öğrenci oluşturmaktadır.

Bu görüşmeler her bir katılımcı ile ayrı ayrı ve kendileri ile birlikte belirlenen yer ve zamanlarda gerçekleştirilmiştir.

Lincoln ve Guba (1985: 233), nitel çalışmalarda örneklem seçiminde olabildiğince en geniş miktarda bilgi sağlayacak kişilerin seçimine yönlendiğini belirtmişlerdir. Bu nedenle örneklemin sayısı yani büyüklüğü ya da küçüklüğü yerine, örneklemin araştırmacının gereksinim duyduğu bilgi miktarını karşılayıp karşılamadığıyla ilgilenilmektedir. Bu nedenle de örneklem seçimi temsil edilebilirlik yerine, amaca dayalı gerçekleştirilmektedir. Bunun yanı sıra Duker (1984) özellikle nitel araştırma yaklaşımlarından olan fenomenolojik araştırmaların 3 ila 10 kişi arasında bir örnekleme yürütülmesini önermektedir. Büyüköztürk'de nitel araştırmalarda örneklem büyüklüğü ile ilgili karar vermenin güç olduğunu, önemli olanın neyi bilmek istediğiniz, araştırmanın amacı, güvenilirlik durumu ve elde bulunan zaman ve kaynaklar ölçüsünde neler yapılabileceğini ifade ederek, küçük bir örneklem grubuyla özel bir olguyu derinlemesine araştırmanın seçilebileceğini belirtmiştir (2014: 94).

Araştırmaya katılan 25 öğrenci ile bir ön görüşme yapılarak kendilerine çalışma hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmaya katılımın gönüllülük esasına göre gerçekleşeceği belirtilip görüşülmesi planlanan öğrencilerin onayı alınmıştır. Her bir öğrencinin kendi belirlediği tarih ve saatte görüşme için bir araya gelmiş ve görüşmeler her bir öğrencinin uygun gördüğü yerde gerçekleştirilmiştir. Görüşme başlangıcında katılımcı öğrencilere görüşme ile ilgili genel bilgiler hatırlatılmış ve izninin bir kez daha sözel olarak alınması ile görüşmeye başlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Görüşme tekniği kullanmanın temel amacı genellikle bir hipotezi test etmek değil; bunun aksine diğer insanların deneyimlerini ve bu deneyimleri nasıl anlamlandırdıklarını anlamaya çalışmaktır (Türnüklü, 2000, 544). Bu nedenle yarı yapılandırılmış görüşme formları Görsel Sanatlar Öğretmeni adaylarının mesleğe ilişkin yaşadıkları kaygıları daha derinlemesine analiz edebilmek amacıyla uygulanmıştır. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Tekniği'nde araştırmacı görüşme sorularını önceden hazırlar ancak görüşme sırasında araştırılan kişilere kısmi esneklik sağlayarak oluşturulan soruların yeniden düzenlenmesine ve tartışılmasına izin verir (Ekiz, 2013). Bu araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorular ilgili literatür (Boyar, 2004; Çubukçu ve Dönmez, 2011; Mergen vd, 2014; Özen vd. 2013; Sadık ve Karagün, 2012; Wayman vd. 2003) taranarak hazırlanmıştır.

Hazırlanan sorular alandan iki öğretim üyesine, bir ölçme değerlendirme ve bir Türkçe uzmanına incelemesi için gönderilmiş ve gelen düzeltmeler dikkate alınarak sorulara son şekli verilmiştir. Veri toplama araçlarında yer alan sorular aşağıda verilmiştir. Öğretmen adaylarına yönelik toplam 5 açık uçlu sorudan

oluşan sorularda derinlemesine bilgi almak için sonda soruları da sorulmuştur. Görüşme Soruları:

- 1- Resim-iş eğitimi anabilim dalında öğrenim görmeyi neden istediniz?
- 2- Sizin açınızdan mesleğin temel amacı ne olmalıdır?
- 3- Okuduğunuz bölümün amacı nedir? Bu amaçlar size açıklandı mı? Ne zaman açıklandı? ve bunları yeterli buldunuz mu?
- 4- Mesleğin imkânlarını maddi ve manevi açıdan nasıl değerlendirirsiniz?
- 5- Sizi mesleğe hazırlama açısından lisans hayatınızdaki öğretim yöntem ve tekniklerini ele alırsanız nasıl değerlendirirsiniz? Bunlar sizi mesleğe hazırlıyor ve kaygılarınızı azaltıyor mu?
- 6- Yaptığımız stajlar mesleği tanıma ve kaygıların azalmasını sağladı mı? Stajdaki etkinlikleri nasıl yürüttünüz? Bu etkinlikleri nasıl değerlendirirsiniz?
- 7- Atanma kaygısı yaşıyor musunuz?
- 8- Atanma kaygılarınızın başlıca nedenleri nelerdir?
- 9- Atanma sayıları hakkında neler düşünüyorsunuz?

Görüşmeye katılmak isteyenlerin tamamına araştırmanın amacı, araştırma sürecine, kendilerinden neler beklendiğine, araştırmacının konumuna, katılımcıların kimliklerinin gizli tutulacağına ve başka bir yerde kullanılmayacağına dair açıklamalar yapılmıştır. Öğretmen adaylarından görüşme için uygun oldukları zamanı bildirmeleri istenmiştir. Öğretmen adaylarının görüşleri kendi izinleriyle alınmıştır. Katılımcılara araştırma sürecinde sorular hakkında görüşlerini bildirirken hangi yolla kayıt altına alınmasını istedikleri de sorulmuştur. Katılımcıların tümü görüşmelerin yazılı yolla ifade edeceklerini belirttikleri için görüşmeler yazılı olarak kayıt altına alınmıştır. Görüşmeler önceden belirlenen sürelerde, öğretmen adaylarının kendilerini rahat hissedebilecekleri ve fikirlerini çekinmeden açıklayabilecekleri bir ortamda, araştırmacı tarafından yüz yüze yapılmıştır. Katılımcılarla 20-25 dakika arasında süren görüşmeler yazılı olarak kayıt edilmiş ve görüşme süresinin bitiminde katılımcının okuması sağlanarak görüşme sonlandırılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmış, nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analizi yapılarak analizleri gerçekleştirilmiştir. İçerik analizinde veri kodlaması yapılarak, elde edilen veriler kategoriler altında sınıflandırılır ve anlamlı hale getirilir. Böylelikle farklı bölümlerde yer alan ve anlam bakımından ilişkili olan verilerin bir araya getirilmesi ve ilişkilendirilmesi mümkün olmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu çalışmada nitel verilerin düzenlenmesinde önemli bir kolaylık sağlayan veri kodlaması yapılarak, veriler anlamlı hale getirilmiştir. Elde edilen veriler birbirinden bağımsız iki uzman tarafından analizleri yapılarak, elde edilen benzerlikler ve farklılıklar incelenerek sonuçlara ulaşılmıştır. Uzmanların yapmış oldukları analizlerin tutarlılığını belirlemek için Miles ve Huberman'ın (1994:4)

önerdiği güvenilirlik formülü [$\text{Güvenirlik} = \frac{\text{Görüş Birliği}}{(\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı})}$] kullanılmış, hesaplama sonucunda güvenilirliğin %85'in üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Güvenirlik hesaplarının %70'in üzerinde çıkması, araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles ve Huberman, 1984). Buradan elde edilen sonuçlar ışığında araştırmanın güvenilir olduğu kabul edilmiştir.

Verilerin Analizi

Dökümün yapılmasından sonra her bir soru için alınan cevaplar, soru bazında bir sınıflama yapılarak toplanan veriler betimsel analiz için hazır hale getirilmiştir. Verilerin betimsel analizi için öncelikle, elde edilen verilerden yola çıkarak, alanyazın ve kavramsal çerçeve göz önünde bulundurularak tematik bir çerçeve oluşturulmuştur. Oluşturulan tematik çerçevenin ve verilerin güvenilirliği için alan ve nitel araştırma bilgisine sahip üç kişinin görüşüne başvurulmuştur ve araştırmanın güvenilirliğinin sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen veriler, görüşme sonucu elde edilen ham verilerden doğrudan alıntı yapılarak desteklenmiş ve bulgular oluşturulmuştur.

BULGULAR

Araştırmanın amacı doğrultusunda, 25 öğrenci ile gerçekleştirilen görüşmelerin analizleri sonucunda elde edilen veriler dokuz soru ile dokuz ana temada toplanmıştır: Belirlenen her bir temaya ilişkin alt temalar ve bulgular ilgili alt başlıklarda verilmiştir.

1. Soru: Resim-iş eğitimi anabilim dalında öğrenim görmeyi neden istediniz?

Tablo 3. 1.Sorunun Cevaplarına İlişkin Görüşler Temasının Alt Temalara Göre Dağılımı

Tema	Alt Temalar	f	%
Meslek seçimi	Ressam olmak için	2	8
	Boşta kalmamak için	1	4
	Garanti meslek olduğu düşüncesi	15	60
	Eğitimci olmak için	5	20
	Bilgi paylaşımının öneminin farkındaydım	1	4
	Verimli birey olma düşüncesi.	1	4
Toplam		25	100

Tablo 3.1'de verilen Görsel Sanatlar Öğretmenliği adaylarının birinci temaya ilişkin görüşleri ışığında edinilen bilgilere göre adayların % 60'ı garanti meslek olduğunu düşündükleri için resim-iş eğitimi anabilim dalında öğrenim görmeyi

istediklerini ifade etmişlerdir. Bu alt temalara ilişkin görüşme dökümlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Ö1. Diğer fakültelerde eğitim görüp (İ.İ.B.F., Fen Edebiyat, Güzel Sanatlar Fakültesi vb.) mezun olduğumda iş bulabilme sıkıntısı yaşayacağımız düşündüm. Öğretmenlerimin de önerisiyle burayı iş garantisi olduğu için seçtim.

Ö5. Lisede karar vermeye başladığım zaman 3. ve 4. sınıflarda bu bölümü seçme fikrim oluşmuştu. Hangi bölümde nasıl bir eğitim alacağımı öğretmenlerim söylemişti. Öğretmenlik garantisi olsun diye seçtim.

Ö20. Resim yapmayı seviyordum, aynı zamanda öğretmen olmakta istiyordum. Bu düşüncelerimi birleştirebileceğim bir yer olduğu için resim-iş eğitiminde öğrenim görmeyi seçtim.

Ö22. İç mimar olmak istedim ama babam öğretmen olmamı istedi. Özel sektörün getirisi daha çok diye düşünüyordum ama babam devlette kal deyince bu mesleği seçtim ve böylece iş imkânlarını değerlendirmeye başladım.

2. Soru: Sizin açınızdan mesleğin temel amacı ne olmalıdır?

Tablo 3. 2. Sorunun Cevaplarına İlişkin Görüşler Temasının Alt Temalara Göre Dağılımı

Tema		Alt Temalar	f	%
Mesleğin temel amacı	temel	Yetiştirilecek bireylerin düşüncelerini olumlu etkilemek,	1	4
		Estetik bakış açısı kazanmak,	1	4
		Bireylerin görsel hafızasını genişletmek,	5	20
		Yaratıcılığı geliştirmek,	5	20
		Topluma yararlı bireyler yetiştirmek,	10	40
		Topluma duyarlı bireyler eğitmek.	3	12
Toplam			25	100

Tablo 3.2' de görüldüğü gibi, görüşülen öğrencilerin mesleğin temel amacının %40 gibi büyük bir oranla topluma yararlı bireyler yetiştirmek olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Bu alt temalara ilişkin görüşme dökümlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Ö2. Çocukların görsel hafızasını genişletmek gerekiyor. Beyin jimnastiği yaptırmak gerekiyor. Bu durum beni de geliştirir. Temel amaçlar bunlar olmalı.

Ö6. İlk başta topluma yararlı bireyler olması gerekiyor. Zaten asıl amaç da bu.

Ö13. Çevresine duyarlı insanlar yetiştiren bireyler olmalı. Ben de bu yüzden bu mesleği seçtim.

Ö23. Toplumumuzun özellikle yaratıcı düşünceye sahip, estetik beğenisi yüksek, paylaşımcı ve üreten bireylere ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle öğretmenlik mesleğinin temel amacı bu olmalı ve topluma yararlı bireyler yetiştirmelidir.

3. Soru: Okuduğunuz bölümün amacı nedir? Bu amaçlar size açıklandı mı? Ne zaman açıklandı? ve bunları yeterli buldunuz mu?

Tablo 3. 3. Sorunun Cevaplarına İlişkin Görüşler Temasının Alt Temalara Göre Dağılımı

Tema	Alt Temalar	f	%
Okunan bölümün amaçları ve bunların açıklanması, bölüm hakkında bilgilendirme	İnsanları eğitmek, Duygu ve düşünceleri aydınlatmak, Bilinçlendirme,	1	4
	Teorik bilgi ve yeteneğin güçlenmesine olanak sağlanması,	1	4
	Bölüm hakkında bilgilendirme yetersiz,	12	48
	Bölüm hakkında açıklama yapılmadı, ama zaten bilinmesi gerekiyordu,	1	4
	Lisans hayatı boyunca, bölümün amacının farkına varıldı.	2	8
	Açıklama yapılmadı.	8	32
	Toplam	25	100

Tablo 3.3' de görüldüğü gibi, görüşülen öğrencilerin okudukları bölümün amacının ile ilgili bilgilendirmenin yetersiz olduğunu (% 48) ve açıklama yapılmadığını (% 32) belirtmişlerdir. Bu alt temalara ilişkin görüşme dökümlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Ö1. Açıklanmadı. Bilmem gerektiğini şimdiye kadar hiç düşünmemiştim.

Ö12. İlk başta olmadı ama zaten akademisyen ve hocalarla dört yıl boyunca etkileşim halindeyken ki bölümümüzün avantajlarından biri bu, bize ara sıra bilgiler verdiler. Farklı alanlarda da bir şeyler yapabileceğimizi söyleyip kendimizi yetiştirmemizi önerdiler.

Ö25. Maalesef. Yeterli bilgi verilmediğini düşünüyorum.

4. Soru: Mesleğin imkânlarını maddi ve manevi açıdan nasıl değerlendirirsiniz?

Tablo 3. 4. Sorunun Cevaplarına İlişkin Görüşler Temasının Alt Temalara Göre Dağılımı

Tema	Alt Temalar	f	%
Mesleğin maddi ve manevi imkânları	Manevi doyumu yüksek,	4	16
	Maddi anlamda yetersiz	15	60
	Toplumun eskisi kadar önem vermediğini düşünme	6	24
Toplam		25	100

Tablo 3.4.' de görüldüğü gibi öğrenciler mesleğin maddi imkânlarının yetersiz olduğunu (%60) belirterek, toplumun eskisi kadar öğretmenlik mesleğine önem vermediğini (%24) ifade etmişlerdir. Mesleğin manevi değerinin yüksek olduğunu düşünenlerin oranı ise % 16 olduğu görülmektedir. Bu alt temalara ilişkin görüşme dökümlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Ö3. Maddi açıdan beni pek iyi bir yere götüreceğini düşünmüyorum. Çok iyi geçindirmez. Sonuçta alacağımız maaş ortada.

Ö8. Maddi yönden hiç bakmadım. Hep çocuklara neyi nasıl öğreteceğimi düşündüm. Manevi doyum benim için daha önemli.

Ö15. Diğer iş alanlarına göre şanssız görüyorum.

Ö19. Değerlendirene bence maddi getirisi var. Öğretmenlik açısından değil de dışarıda bu işi yapanlar açısından bunu söylemek mümkün. Çünkü öğretmenler belirli bir maaşla çalışan insanlar.

5. Soru: Sizi mesleğe hazırlama açısından lisans hayatınızdaki öğretim yöntem ve tekniklerini ele alırsanız nasıl değerlendirirsiniz? Bunlar sizi mesleğe hazırlıyor ve kaygılarınızı azaltıyor mu?

Tablo 3. 5. Sorunun Cevaplarına İlişkin Görüşler Temasının Alt Temalara Göre Dağılımı

Tema	Alt Temalar	f	%
Lisans eğitimleri sürecinde almış oldukları derslerin öğretim yöntem ve tekniklerinin yeterliliği	İyi bir eğitim alındı,	3	12
	Mesleğe hazırlayıcıydı ve kaygıyı azalttı,	9	36
	Kişinin performansına bağlı bir süreçti,	4	16
	Bölümün amacına uygunlardı,	4	16
	Birey yetiştirmeyi kolaylaştırıcı yöntem ve tekniklerdi.	5	20
Toplam		25	100

Tablo 3.5.'de görüldüğü gibi öğrenciler ağırlıklı olarak lisans hayatlarındaki öğretim yöntem ve tekniklerinin onları mesleğe hazırladığını ve kaygılarını azalttığını ifade etmişlerdir (%36). Bu alt temalara ilişkin görüşme dökümlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Ö1. İyi olduğunu düşünüyorum. Mesleğim açısından bir aydınlanma söz konusu. Kesinlikle iyi bir eğitim aldığımı düşünüyorum.

Ö3. Çocuklara nasıl yaklaşabileceği, nasıl yaratıcı fikirler çıkartılabileceği konusunda büyük yarar sağladılar.

Ö5. Kendi adıma yeterince bilgi aldığımı düşünüyorum zaten bu süre. Kişinin kendi öğrenme performansına bağlı idi.

Ö21. Özellikleri öğrendiğimiz konuların ilkökul ve ortaokul seviyesindeki çocukların seviyesine uygun bir şekilde anlatabilme bilgi ve becerisini kazandırılması ileride bu mesleği yapabilmeme ilişkin kaygılarımı azalttığını düşünüyorum.

6. Soru: Yaptığımız stajlar mesleği tanıma ve kaygıların azalmasını sağladı mı? Stajdaki etkinlikleri nasıl yürüttünüz? Bu etkinlikleri nasıl değerlendirirsiniz?

Tablo 3. 6. Sorunun Cevaplarına İlişkin Görüşler Temasının Alt Temalara Göre Dağılımı

Tema		Alt Temalar	f	%
Stajlara ilişkin görüşler		Kaygıyı düşürücü,	8	32
		Eğitimci olmaya yararlı,	4	16
		Farklı yöntem ve metotların uygulamalı deneyimi mesleğe hazırlanmayı kolaylaştırıyor.	12	48
		Gerekli olduğunu düşünmüyorum	1	4
Toplam			25	100

Tablo 3.6' da görüldüğü gibi görüşme yapılan staj görmüş son sınıf öğrencileri, %32'si stajın meslekte başarılı olma kaygısını azalttığı, % 48'i mesleğe hazırlayıcı ve farklı durumları tanımaya yardımcı olduğu görüşündedirler. Bu alt temalara ilişkin görüşme dökümlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Ö2. Etkinlikleri doğru buluyorum. Daha da geliştirilebilir bence. Ben iyi değerlendirdim stajları. Stajlar artırılmalı çünkü bu uygulamaya ile öğrenci öğretmen olma potansiyelini daha iyi tanıyor.

Ö3. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması gibi öğretmenlik deneyimi kazanmamı sağlayacak dersler olmasaydı öğrencilere pek bir şey anlatamazdım. Deneyimim oldu. Hem özel hem de devlet okullarında çalışma fırsatım oldu. Bu konuda şanslıyım. Teknoloji ve tasarım derslerini de tanıdım. Öğretmen olunca bu alanda zorlanmayacağım. Eksiklerim olabilir ama rahatlıkla öğrencilerle bir şeyler paylaşabilirim. Stajlar olmasaydı her şey havada kalabilirdi. Mesleği tanımamı sağladı.

Ö25. Stajların çok gerekli olduğunu düşünmüyorum. Gittiğimiz okulda gerek idare gerekse rehber öğretmen bizimle hiç ilgilenmedi. Formalite icabı gittik. Faydalı olmadı.

7. Soru: Atanma kaygısı yaşıyor musunuz?

Tablo 3. 7. Sorunun Cevaplarına İlişkin Görüşler Temasının Alt Temalara Göre Dağılımı

Tema	Alt Temalar	f	%
Atanma kaygısı	Evet	23	92
	Hayır	2	8
Toplam		25	100

Tablo 3.7.'de öğretmen adaylarının %92'sı atanma kaygısı yaşadıkları görülmektedir. Bu alt temalara ilişkin görüşme dökümlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Ö3. Her geçen sene artan mezun sayısının artması buna karşın öğretmen alımlarının yetersiz olması beni çok kaygılandırıyor.

Ö9. Atanamayacağımı düşünüyorum.

Ö11. Binlerce atama bekleyen öğretmen adayına benimde ekleneceğimi düşünmek kaygılarımı artırıyor.

Ö17. Atanamama düşüncesi aileme yük olacağım düşüncesi ile birleşince kaygılarım artırıyor.

Ö21. Resimle uğraşacağım için atanma kaygısı yaşamıyorum. Zira burada öğrendiklerimizle tek seçeneğimizin öğretmenlik olmadığını düşünüyorum.

Gerçekleştirilen çeşitli araştırmalar (Kaya ve Büyükkasap, 2005; Doğan, Sarı, Kazak, Saya ve Altıntaş, 2007; Gizir, 1998) öğretmen adaylarının çoğunluğunun mezun olduktan sonra iş bulma konusunda endişe duyduklarını belirlemiştir. Bu araştırmaların sonuçları elde edilen bulguları desteklemektedir. Öğretmen adayları mezun olduktan sonra KPSS'de başarılı olup olamayacaklarını konusunda kaygı yaşamaktadırlar.

8. Soru: Atanma kaygılarınızın başlıca nedenleri nelerdir?

Tablo 3. 8. Sorunun Cevaplarına İlişkin Görüşler Temasının Alt Temalara Göre Dağılımı

Tema	Alt Temalar	f	%
Atanma kaygılarının başlıca nedenleri	Eğitim bilimleri derslerinde yetersizlik hissi kaygı sebebi,	2	8
	Çevre baskısı ve ailesine yük olma düşüncesi	10	40
	Güzel Sanatlar fakültelerine pedagojik formasyon hakkı verilmesi	4	16
	Her yıl gittikçe artan mezun sayısı	9	36
Toplam		25	100

Tablo 3. 8' de atanma kaygılarına neden olduğunu düşündükleri başlıca nedenleri verilmiştir. Öğretmen adaylarının kaygı nedenleri içinde büyük bir oranda çevre baskısı (% 40) ve her yıl gittikçe artan mezunların sayısı (%36) olarak vermişlerdir. Bu alt temalara ilişkin görüşme dökümlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Ö2. Yaşıyorum benim gibi herkes de yaşar. Aile beklentisi var. Benim beklentilerim var. Sınav sistemi başlı başına farklı bir boyut. Sürekli değişiyor. Bunların hepsi kaygı. Bir yere yerleşebilir miyim yerleşemez miyim sorusu hep var. Sürekli mezun verildiği için çok atanmamış insan da var. KPSS' ye bir yıldır yani hazırlanmaya başladığımdan beri kaygım daha da arttı. Yani son sınıfta ağırlık gösterdi.

Ö3. Sınav kaygısı yaşamamın en büyük nedeni eğitim bilimleri derslerinin yeterli düzeyde işlenmemesi ve bu nedenle KPSS sınavının eğitim bilimlerine ilişkin oturumunda başarısız olacağım düşüncesidir. KPSS kursuna gittiğimizde bize diğer bölümlerden daha çok eğitim bilimleri dersleri verilmeye çalışılıyor. 3.sınıftayım ama şimdiden kaygım çok fazla. Çünkü konuları yetiştirememeye telaşım başladı.

9. Soru: Atanma sayıları hakkında neler düşünüyorsunuz?

Branş	Minimum Puanlar						Atama Sayıları					
	2016 Şubat	2014 Eylül	2014 Şubat	2013 Eylül	2012 Eylül	2012 Şubat	2016 Şubat	2014 Eylül	2014 Şubat	2013 Eylül	2012 Eylül	2012 Şubat
Görsel Sanatlar	69	71	69	71	70	70	11	58	16	35	67	21
							9	2	0	7	9	6

Şekil 3.1. Görsel Sanatlar Öğretmenlerinin M.E.B. Bağlı Kurumlara Yıllara Göre Atanma Tablosu

Tablo 3.9. Sorunun Cevaplarına İlişkin Görüşler Temasının Alt Temalara Göre Dağılımı

Tema	Alt Temalar	f	%
Atanma sayıları hakkındaki düşünceler	Aslında puanlar yüksek değil ancak	3	12
	Atanmayı bekleyen aday fazla,	4	16
	Kişi sayısının çokluğu şansı düşürüyor,	7	28
	Atanma kısıtlı,	3	12
	Ders saatlerinin azlığı ve öğretmen ihtiyacının azlığı şansı kısıtlıyor	8	32
	Toplam		25

Atanma sayılarına ilişkin görüşlerin verildiği Tablo 3.9' da görüldüğü gibi öğretmen adayları fazlalığı (%28) ve görsel sanatlar dersinin ortaokullarda ve ilkokullarda bir ders saati ile sınırlı olması (%32) atanma sayılarının düşük olmasına neden olduğunu ileri sürmüşlerdir. Bu alt temalara ilişkin görüşme dökümlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Ö4. *Atanma sayısı her yıl fena değil ama bekleyen öğrenci sayısı fazla. Bu yüzden atanma zorlaşıyor ve sıkıntı, sorun oluyor.*

Ö18. *Atanma sayısının az olması değil de öğrenci sayılarının ve mezunların çok olması sıkıntı bence. Çok fazla bu bölümden var. Çok mezun veriyorlar. Gerek yok. Çok fazla eleman yetişiyor. Her üniversitenin de iyi Görsel Sanatlar Öğretmeni yetiştirdiği söylenemez ayrıca.*

Ö22. Görsel sanatlar dersi ilk ve ortaokulların programında bir dersi ile sınırlı olması nedeniyle öğretmen ihtiyacının az olmasına neden oluyor. Bu durumun atamalarda görsel sanatlar öğretmeni alımının düşük tutulmasına ve atanma şansımızın azalmasına neden oluyor.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada gerçekleştirilen betimsel analiz sonucunda ulaşılan verilere dayanarak öğretmen adaylarının lisans eğitiminin başlangıcında, ileride garanti meslek olduğunu düşündükleri ve topluma yararlı bireyler yetiştirmek istedikleri için öğretmen olmayı seçtiklerini ifade etmişlerdir. Buna karşın lisans eğitimi sürecinde bölümün amacı ile ilgili bilgilendirmenin yetersiz olduğunu ve açıklama yapılmadığını belirtmişlerdir. Ayrıca araştırmaya katılan öğretmen adayları mesleğin maddi imkânlarının yetersiz olduğunu belirterek, toplumun eskisi kadar öğretmenlik mesleğine önem vermediğini düşündüklerini ifade etmişlerdir. Lisans eğitimleri süresince derslerde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerinin onları mesleğe hazırladığını özellikle %32'si öğretmenlik uygulaması ve okul deneyimi gibi derslerin meslekte başarılı olma kaygısını azalttığı, % 48'i mesleğe hazırlayıcı ve farklı durumları tanımaya yardımcı olduğu görülmüştür. Arslan'ın (2014) öğretmen adaylarının kaygıları üzerine bir araştırma: yöntem dersleri ve öğretmenlik uygulaması kaynaklı olası değişiklikler isimli çalışmasında elde ettiği sonuçlar bu bulguları destekler niteliktedir. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının, gerçek ortamda öğretmeyle ilgili olarak farkındalık geliştirdikleri bulunmuştur. Bunun yanı sıra öğretmen adaylarının bilgi temellerinin endişelerindeki değişim üzerinde etkili bir role sahip olduğu da belirlenmiştir.

Öğretmen adayları her ne kadar bu derslerin kaygılarını azalttığını ifade etseler de büyük çoğunluğunun (%92'si) atanma kaygısı yaşadığı görülmektedir. Atanma kaygılarının en büyük nedenleri olarak ise çevre baskısı (% 40) ve her yıl gittikçe artan mezunların sayısı (%36) olarak vermişlerdir. KPSS sınavına girecek olan öğretmen adayı sayısının fazlalığı (%28) ve görsel sanatlar dersinin ortaokullarda ve ilkokullarda bir ders saati ile sınırlı olması (%32) atanma sayılarının düşük olmasına neden olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri olmaları kaygı düzeylerini artırmış olabilir. Atmaca'nın da (2013) belirttiği gibi öğretmen adaylarının meslekle ilgili kaygıları mezuniyet aşamasında, atanma, KPSS veya iş bulma kaygılarıyla doruk noktasına ulaşır. İş bulamama ve ekonomik kaygıların bireylerin hayata dair stres ve umutsuzluk düzeylerini artırdığını belirten çeşitli araştırmalar bu bulguyu desteklemektedir (D'Zurilla, Chang, Nottingham, ve Faccini, 1998; Ebbin ve Blankenship, 1986; Wong,1996).

Alan yazında elde edilen bu bulguları destekleyen çalışmalar bulunmaktadır. Sezgin ve Duran'ın (2011) Kamu Personeli Seçme Sınavı'nın (KPSS) Öğretmen Adaylarının Akademik ve Sosyal Yaşantılarına Yansımaları başlıklı araştırma sonucunda da, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %59'u atanamama

düşüncesi ile geleceklere hakkında kaygıya ve umutsuzluğa kapıldıklarını belirtmişlerdir.

Serin vd.'nin (2015) araştırma bulgularına göre sınıf öğretmeni adaylarının kaygı düzeylerinin orta düzeyde olduğu görülmektedir. Bozdam'ın (2008) öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi başlıklı araştırmasında, genel olarak kaygı düzeylerinin orta düzeylerinin orta seviyede olduğu, Buna karşı Doğan ve Çoban'ın (2009) gerçekleştirdikleri araştırma sonucunda eğitim fakültesi öğrencilerinin mesleğe ilişkin kaygı düzeylerinin düşük olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Karaçanta ve Koç'un (2015) KPSS'nin öğretmen adaylarının kaygı seviyelerini artırdığına ilişkin araştırmalarında, öğretmen adaylarının ailelerinden ve arkadaşlarından aldıkları sosyal destek, benlik saygısı ve özyeterlik düzeyleri arttıkça KPSS sınavına yönelik kaygı düzeyleri azaldığı sonucuna ulaştıkları görülmektedir.

Öğretmen adaylarının KPSS'ye ilişkin kaygı düzeylerinin yüksek olması bu sınavın atamalarda tek belirleyici unsur olmasıyla ilişkili olabilir. Bu durumun değişmesi için öğretmen atamalarının adayların KPSS ve mülakat sınavlarına ek olarak lisans not ortalamalarının da belli bir ağırlığı olabilir. Araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak şu öneriler geliştirilebilir;

- Okullarda ders saatleri artırılarak görsel sanatlar derslerine verilen önem artırılabilir ve daha çok öğretmen ataması sağlanabilir.
- Özellikle son yıllarda eğitim fakültesinden mezun olanların ve Pedagojik Formasyon programında eğitim alan Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin sayısı ile Milli Eğitim Bakanlığı'nın açtığı kadro sayısının örtüşmemesi yığılmalara neden olmaktadır. Bu nedenle Görsel Sanatlar Öğretmeni yetiştiren eğitim fakülteleri dışında bir atama yapılmamalı, Eğitim Fakültelerinin Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalları azaltılmalı ve alınan öğrenci miktarı düşürülmelidir.
- Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması gibi öğrendiklerini uygulayabildikleri derslerin lisans öğretim programlarında sayısı artırılabilir.
- Öğretmen adaylarının KPSS kaygısını azaltabilmek için lisans programlarının birinci sınıftan itibaren alan dersleri ve pedagojik formasyon derslerine çalışmaya güdülenmesi bu kaygıyı azaltabilir.

KAYNAKLAR

- Akgün, A, Gönen, S, Aydın, M. (2007). İlköğretim fen ve matematik öğretmenliği öğrencilerinin kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(20), 283-299.
- Arslan, F. Y. (2014). Öğretmen adaylarının kaygıları üzerine bir araştırma: yöntem dersleri ve öğretmenlik uygulaması kaynaklı olası değişiklikler, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

- Atmaca, H. (2013). Almanca, Fransızca ve İngilizce öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğretmen adaylarının mesleki kaygıları. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8 (10): 67-76
- Aykut, A. (2006). Günümüzde görsel sanatlar eğitiminde kullanılan yöntemler. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (21), 33-42.
- Bozdam, A. (2008), Öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Büyükoztürk, Ş. (2014). Bilimsel araştırma yöntemleri, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Çubukçu, Z., Dönmez, A., (2011). Öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*. 7(1), 3-25.
- Doğan, T, Çoban, A E. (2009). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Eğitim ve Bilim*, 34 (153), 157- 168.
- Doğan, T., Sarı, T., Kazak, M., Saya, P. ve Altıntaş, T. (2007). Başkent üniversitesi öğrencilerinin problem alanlarının cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre incelenmesi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 32(347), 30-36.
- Dukes, S. (1984). Phenomenological methodology in the human sciences. *Journal of Religion and Health*, 23(3), 197-203.
- D’Zurilla, T. J., Chang, E. C., Nottingham, E. J., & Faccini, L. (1998). Social problem-solving deficits and hopelessness, depression and suicidal risk in college students and psychiatric inpatients. *Journal of Clinic Psychology*, 54, 1091-1107.
- Ebbin, A., & Blankenship, E. (1986). A longitudinal health care study: International versus domestic students. *Journal of American College Health*, 34(4), 177-182.
- Ekiz, D. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Fuller, F. F. (1969). Concerns of teachers: a developmental conceptualization. *American Educational Research Journal*, 6, 207-226.
- Gizir, C. A. (1998). Orta doğu teknik üniversitesi son sınıf öğrencilerinin problemleri üzerine bir çalışma. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Göçmen, G. B., & Balgamiş, E. (2005). Gaziosmanpaşa üniversitesi sınıf öğretmenliği ve müzik öğretmenliği bölümü öğretmen adaylarının akademik başarılarıyla öğretmenliğe ilişkin tutumları ve KPSS kaygıları arasındaki ilişki. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongre Kitabı, Cilt I, 489-494. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Karaçanta, H., Koç, Z. (2015). Öğretmen adaylarının KPSS kaygısı ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 10(11). 869-882.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (24. Basım). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kaya, A., Büyükkasap, E. (2005). Fizik öğretmenliği programı öğrencilerinin profilleri, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve endişeleri: Erzurum örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(2), 367-380.
- Mergen, H., Arslan, H., Mergen, B., E., Arslan, E. (2014). Öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik tutum ve kaygıları, *Education Sciences*, 9(2), 162-177.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. (2nd ed.), London: Sage Publication.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2010). *İlköğretim görsel sanatlar dersi 1-8. sınıflar öğretmen kılavuzu kitabı*. (3. bs.). Ankara: Eylem Peşkersoy, Osman Yıldırım.

- Özen, R., Yıldız, S., Yıldız, K., (2013). Teaching profession anxiety levels of preservice teachers, *International Journal of Curriculum and Instructional Studies*, 3(6), 21-30.
- Sadık, D., Karagün, E., (2012). Öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin incelenmesi: Kocaeli üniversitesi bedeb eğitimi ve spor yüksekokulu son sınıf öğrencileri üzerine bir araştırma, *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,24, 93 - 112
- Serin, M. K., Güneş A.M., ve Değirmenci, H. (2015). Sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile mesleğe yönelik kaygı düzeyleri arasındaki ilişki. *Cumhuriyet International Journal of Education* 4.(1), 21-34.
- Serin, M. K., Güneş, A. M., Değirmenci, H. (2015). Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları İle Mesleğe Yönelik Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Cumhuriyet International Journal of Education-CIJE*, 4(1), 21-34.
- Taşgın, Ö. (2006). Bedeb eğitimi ve spor yüksekokulunda okuyan öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(2), 679-686.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitelikte bir araştırma tekniği: görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 24, 543-559.
- Vural, D. Ü. (2011). Sanat eğitiminin gerekliliği ve işlevi. Alakuş. A ve Mercin L. (E.d). *Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Öğretimi İçinde* (s. 35-37). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Wayman, J., Foster, A., Mantle-Bromley, C., & Wilson, C. (2003). A Comparison of the Professional Concerns of Traditionally Prepared and Alternatively Licensed New Teachers. *The High School Journal*,86(3), 35-40.
- Wong, M. M. L. (1996). Shadow management in Japanese companies in Hong Kong. *Asia Pacific Journal of Human Resources*, 34, 95-110.

SUMMARY

“Within the context of general education visual arts education refers to a learning domain that seeks to gain an aesthetic character to any person by utilizing the codes and techniques of art. During the process of art education behaviors of perception, learning, reflecting, designing, interpreting, expressing and criticizing are acquired as the artistic language that fits into aesthetic principles” (Aykut, 2006: 34). It is an unquestioned fact that teachers are the ones commissioned with one of the heaviest responsibilities in the acquisition of such behaviors to the learners through teaching of visual arts. To train individuals that can meet the requirements of modern information age, there is a soaring demand for well-equipped teachers, thereby necessitating the reorganization of teacher training institutes to match the requirements of modern age. “It is argued that in the characteristics of prospective teachers in teacher training programs, the perceptions of prospective teachers on their views about their competencies in teaching profession, attitudes toward teaching profession and anxiety levels toward their future profession play collective role” (Serin, Güneş and Değirmenci, 2015: 22).

On that account the challenges faced in art teaching would substantially be mitigated provided that one of the most significant components of art teaching environments, teachers, were trained in the best possible way. It is thus suggested to evaluate the features of teacher training programs from scratch and to offer tailor made solutions. It is also projected that analyzing the root causes of motives behind the professional choice of prospective visual arts teachers, effective causes in their choice, exploring the characteristics of teaching profession would prove to be helpful in reporting and alleviating the potential anxieties they might cope with in their teaching future.

This is also a qualitative research aiming to demonstrate the views of prospective Visual Arts Teachers on their professional anxieties. Within that scope this study has been patterned as a descriptive study that fits into the processes of any qualitative research. Semi-structured interview technique has been employed in this study. To that end a semi-structured interview form was designed by the researchers and validity of this form was confirmed by three field specialists. In line with the suggestions of field specialists interview form was finalized to be submitted during the practice stage.

The population of the research includes "the third and fourth graders (junior and senior students) receiving undergraduate education in Art Teaching Undergraduate Program of Atatürk University" during the spring term of 2014-2015 academic year. The sampling of this research entails 7 male and 5 female junior students (3rd graders) in Art Teaching Undergraduate Program in Atatürk University; 6 male and 7 female senior students (4th graders) totaling to 25 students.

A pre-interview was conducted among 25 participant students to inform about the research objectives. Voluntary participation would be required and the consents of planned interviewees were endorsed. A meeting was organized in the time and date scheduled by each student him/herself and the interviews were conducted in the setting selected by the student him/herself. At the beginning of interviews participating students were briefed about the general terms and their consent was verbally confirmed as well prior to commencing the process.

Subsequent to taking the inventory, responses to each question item were classified on the basis of questions and collected data were thus set ready for descriptive analysis. As the preliminary step collected data were utilized with regard to conceptual framework and relevant literature to forge a thematic framework for the aim of descriptively analyzing the collected data. To validate the reliability of constructed thematic framework and data, the views of three experts specialized in the field & qualitative research method were asked and it was resolved that the research was reliable. Obtained data were supported via direct quotations extracted from raw data obtained during the interviews and the findings were thus structured.

Based on the data collected at the end of descriptive analysis conducted in this research, at the onset of undergraduate education, prospective teachers reported to believing that have chosen this profession for its employment guarantee and to raise individuals that could positively contribute to the society. However they reported that while being in undergraduate education, there was scarce briefing on the objectives of their department and not any explanation was provided about their field. Participant prospective teachers complained about the lack of financial means of teaching profession and shared that compared to the past, society no longer deemed highly of teaching profession and professionals. They stated that teaching methods and techniques they employed in undergraduate education were effective in preparing them for future. In particular 32% of teachers claimed that courses such as teaching practices and experiences were effective to lower their anxiety of failure in teaching and 48% considered that these courses were effective in preparing them for the profession and identification of varied situations. The study conducted by Arslan (2014) on the anxiety levels of prospective teachers that provided results on the potential variations stemming from method courses and teaching practices are also in parallel with the findings of our study. Our research evidenced that prospective teachers developed awareness in a real environment. It was further detected that these courses rendered a robust effect to alter prospective teachers' anxieties toward their professional knowledge.

Even though prospective teachers reported that these courses played role in lowering their anxiety level it was observed during the study that a vast majority of participants (92%) were experiencing assignment anxiety. The most potent causes underlying assignment anxiety were reported to be social pressure (40%) and increasing number of graduates each year (36%). They stated that there were relatively few numbers of teachers to be assigned in contrast to the highness of

prospective teachers to receive KPSS-Public Personnel Selection Exam- (28%) and the fewness (one-hour) of visual arts course's class hour (32%) in elementary and middle school curriculums. It is estimated that a higher level of anxiety was reported since participants in the group were third and fourth graders. As was also stated by Atmaca (2013) professional anxiety levels of prospective teachers reaches its zenith before graduation, assignment, KPSS and job-seeking processes.